

Ubogi bogatin!

Homilija o bogastvu –
o besedah evangelija po Luku:
»Podrl bom žitnice.«

Dve vrsti skušnjav sta. Na eni strani so namreč stiske, ki preizkušajo srca *kakor zlato v topilnici*, ko prek potrpežljivosti potrdijo njihovo vrednost. Po drugi strani pa se prav ugodne življenjske razmere velikokrat pokažejo mnogim kot skušnjava. Prav tako težko je namreč v težavah ohraniti pokončno dušo, kakor se na odličnem položaju izogniti prevzetnosti.

Primer prve vrste skušnjav je véliki Job, nepremagani borec; vso hudičevo silo je kakor naval hudournika prestregel z netrepetajočim srcem in neomajnim mišljenjem; izkazal se je toliko močnejši od skušnjav, kolikor hujše in nerešljive so se zdele bojne zvijače, ki jih je postavljaj predenj nasprotnik.

Primer skušnjav zaradi ugodnih življenjskih razmer pa je poleg mnogih drugih tudi ta bogataš, o katerem zdaj beremo. Imel je sicer bogastvo, a je pričakoval še več. Človekoljubni Bog ga ni že v začetku obsodil zaradi nehvaležnega značaja, temveč mu je k prejšnjemu bogastvu dodajal vedno novo, da bi ga končno le kako zadovoljil in bi v njegovi duši zbudil radodarnost in krotkost. Rečeno je namreč: *Nekemu bogatemu človeku je polje dobro obrodilo, zato je v sebi razmišljal: »Kaj naj storim? Podrl bom svoje kašče in zgradil večje.«*

Zakaj je torej polje dobro obrodilo človeku, ki kljub tej rodovitnosti ne bo storil ničesar dobrega? Da bi se še bolj pokazala prizanesljivost Boga, ko se njegova dobrotljivost razteza tudi nad take. *Dež namreč pošilja pravičnim in krivičnim in daje svojemu soncu, da vzhaja nad hudobnimi in dobrimi.* Takšna Božja dobrota pa hudobnežem naloži toliko večjo kazen. Deževje je poslal na zemljo, ki so jo obdelale pohlepne roke. Dal je sonce, da je grelo semena; obrodila so in dala mnogo sadov. In še vse to prihaja od Boga: primerna zemlja, ugodni zračni tokovi, obilje semen, pomoč volov pri delu in vse druge stvari, ki poljedelstvu dajejo uspeh.

Kakšne stvari pa najdemo pri tem človeku? Zagrenjen značaj, ljudomrznost, skopuštvu. To je ponudil v zameno dobrotniku. Ni pomislil na skupno (človeško) naravo, ni se mu zdelo potrebno razdeliti presežek siromakom, sploh ni upošteval zapovedi: *Ne odklanjaj dobrote potrebnemu, in: Dobrota in zvestoba naj te ne zapustita, in: Odlomi lačnemu svoj kruh.*

Klicali so sicer vsi preroki, vsi učitelji, a jih ni poslušal. Pokale so kašče, pretesne zaradi obilice spravljenih pridelkov, skopo srce pa se ni nasitilo. Ko je tako dodajal vedno nove zaloge prejšnjim in z vsakoletnim prirastom večal blagostanje, je padel v to brezizhodno stisko; zaradi pohlepa namreč ni dopustil, da bi se stare zaloge odvedle, novih pa zaradi obilice ni mogel spraviti pod streho. Zaradi tega so bili neučinkoviti njegovi sklepi, nerešljive njegove skrbi. »Kaj naj storim?«

Komu se ne bi zasmilil tako obsedeni človek? Nesrečen zaradi obilja, pomilovanja vreden zaradi dobrin, ki jih že ima, še bolj zaradi dobrin, ki jih pričakuje. Zemlja mu namreč ne prinaša dobička, rojeva mu vzdihovanja. Ne zbira mu namreč obilja dobrin, ampak skrbi, bolečine in strašne stiske. Tarna podobno kot siromaki. Kaj ne govori istega jezika kot tisti, ki ga pesti revščina? »Kaj naj storim? Od kod hrana? Od kod obleka?« Tako govori tudi bogataš. Razjeda ga skrb in boli ga srce. Kar druge razveseljuje, pohlepneža potre: ne veseli ga namreč vse to, kar je nakopičeno znotraj, temveč njegovo dušo teži bogastvo, ki leži naokrog in ne gre v shrambe – da se morda ne bi razsulo k tistim zunaj in tako slučajno postalo kaka dobrina za reveže.

Zdi se mi tudi, da je trpljenje njegove duše podobno trpljenju požrešnežev, ki raje počijo od prenažrtosti, kot da bi ostanke dali siromakom. Spoznaj, o človek, darovalca! Pomisli nase: kdo si, kaj ti je dano v upravljanje, od koga si prejel, zakaj si bil postavljen nad tolikere. Pomočnik dobrega Boga si postal, oskrbnik sosužnjev. Ne misli, da je vse to pripravljeno za tvoj trebuh. Kakor o tuji lastnini sodi o tem, kar imaš v rokah. Le malo časa te bo razveseljevalo, nato se bo razblinilo in izginilo, toda od tebe se bo za vse to terjal natančen račun.

Naj te ne prevzame taka drža. Vse to je zapisano, da bi se izognili takemu ravnanju. Posnemaj zemljo, o človek! Obrôdi sad kakor ona, da ne boš videti slabši od nežive stvari! Ta je namreč pridelala sadež, a ne zato, da bi se sama hranila z njim, pač pa da z njim služi tebi. Kakršenkoli že sad dobrote boš pridelal, boš požel zase, ko boš iz tega velikodušno delil. Šele ko daš lačnemu, postane to, kar si dal, zares tvoje. Kakor namreč žito, ki pade v zemljo, zraste v korist sejalcu, tako kruh, ki ga daš lačnemu, tebi naposled prinese veliko dobrobit. Pridelek poljedelstva naj ti bo začetek nebeške setve.

Prevedla Jasna Horvat.
(PG 31, 262.263.266)